

HELENA BADELL

EL LLENGUATGE I L'IMAGINARI
RELIGIOSOS A *LA PLAÇA DEL DIAMANT*
I EN LES SEVES TRADUCCIONS
AL CASTELLÀ, AL FRANCÈS
I AL GREC MODERN

FUNDACIÓ
MERCÈ
RODORÉDA

INSTITUT D'ESTUDIS CATALANS

**El llenguatge i l'imaginari religiosos
a *La plaça del Diamant* i en les seves
traduccions al castellà, al francès
i al grec modern**

Foto d'estudi de Mercè Rodoreda, feta probablement a Ginebra
a finals de 1950.

FUNDACIÓ MERCÈ RODOREDA, FP
INSTITUT D'ESTUDIS CATALANS

HELENA BADELL

**El llenguatge i l'imaginari religiosos
a *La plaça del Diamant* i en les seves
traduccions al castellà, al francès
i al grec modern**

BIBLIOTECA MERCÈ RODOREDA, 20

BARCELONA
2024

Badell Giralt, Helena, autor

El Llenguatge i l'imaginari religiosos a La plaça del Diamant i en les seves traduccions al castellà, al francès i al grec modern. — Primera edició. — (Biblioteca Mercè Rodoreda ; 20)

Bibliografia

ISBN 9788412932300

I. Fundació Mercè Rodoreda. II. Títol III. Col·lecció: Biblioteca Mercè Rodoreda (Fundació Mercè Rodoreda) ; 20

1. Rodoreda, Mercè, 1908-1983. Plaça del Diamant. 2. Rodoreda, Mercè, 1908-1983. Religió
3. Rodoreda, Mercè, 1908-1983 — Traduccions al castellà 4. Rodoreda, Mercè, 1908-1983 —
Traduccions al francès. 5. Rodoreda, Mercè, 1908-1983 — Traduccions al grec 6. Bíblia —
Influència. 7. Simbolisme cristià en la literatura

821.134.1Rodoreda, Mercè7Plaça del Diamant.09:27-23

27-135.3:82

821.134.1Rodoreda, Mercè7Plaça del Diamant.03=134.2

821.134.1Rodoreda, Mercè7Plaça del Diamant.03=133.1

821.134.1Rodoreda, Mercè7Plaça del Diamant.03=14'06

La Fundació Mercè Rodoreda, constituïda pels il·lustríssims senyors Josep Massot, Joaquim Mallafre i Damià Pons, va acordar publicar aquest treball que va guanyar un ajut de la Fundació Mercè Rodoreda l'any 2021.

© Helena Badell Giralt

© 2024, Fundació Mercè Rodoreda, per a aquesta edició
Carrer del Carme, 47. 08001 Barcelona

Primera edició: octubre de 2024

Text revisat lingüísticament per Roser Carol i Àlvar Valls

Compost per Fotoletra, SA

Imprès a Ediciones Gráficas Rey, SL

ISBN: 978-84-129323-0-0

Dipòsit Legal: B 18014-2024

DOI: 10.2436/10.3500.05.1

Aquesta obra és d'ús lliure, però està sotmesa a les condicions de la llicència pública de *Creative Commons*. Es pot reproduir, distribuir i comunicar l'obra sempre que se'n reconegui l'autoria i l'entitat que la publica i no se'n faci un ús comercial ni cap obra derivada. Es pot trobar una còpia completa dels termes d'aquesta llicència a l'adreça: <https://creativecommons.org/licenses/by-nc-nd/3.0/es/deed.ca>.

Taula

AGRAÏMENTS	9
INTRODUCCIÓ	11
PRIMERA PART. EL LLENGUATGE I L'IMAGINARI RELIGIOSOS	
A <i>LA PLAÇA DEL DIAMANT</i>	21
1. Estratègies narratives	23
1.1. El temps en la narració del viscut, de la rememoració i de les visions	23
1.2. La polifonia del monòleg de Natàlia	27
2. Anàlisi dels fragments: de la paraula a la imatge i viceversa	31
2.1. En boca de Quimet	31
2.2. En boca de mossèn Joan: el paradís	39
2.3. Imatges i objectes religiosos	46
2.4. Antoni i la religió: un contrapunt	57
3. Conclusions	59
SEGONA PART. LA TRADUCCIÓ	61
1. Qüestions preliminars	63
2. Presentació de les traduccions	67
3. Comparació de les traduccions	71
3.1. Quimet i el sermó, la dona de sal i el dimoni	71
3.1.1. El sermó al Parc Güell i la visió durant el petó	71
3.1.2. La dona de sal i el dimoni com a mosca vironera	74
3.2. Mossèn Joan i el Gènesi	81
3.3. Els objectes, el quadre de les llagostes i les balances	92

4. Conclusions	97
REFERÈNCIES BIBLIOGRÀFIQUES	99
Edicions i traduccions citades de <i>La plaça del Diamant</i>	99
Altres obres de Rodoreda citades	99
Correspondència de Rodoreda	99
Bibliografia general	99
Bibliografia sobre Rodoreda	101
Edicions catalanes de la Bíblia consultades	103
Imatge	103
ANNEX	105

Al Jofre

Agraïments

Vull agrair en primer lloc el suport de la Fundació Mercè Rodoreda tant per al desenvolupament d'aquest estudi, que va rebre un Ajut Mercè Rodoreda l'any 2021, com per a la seva publicació. Igualment, voldria adreçar el meu agraïment a les persones que han llegit versions anteriors de tot o de parts d'aquest text: Francesc Garreta, Francesco Ardolino, Ernest Marcos i Josep Maria Trullén; a les persones amb qui he comentat aspectes concrets d'aquest treball: Argyró Lavva, Leonidas Embirikos, Montserrat Claveras, Sophie Carreto, Neus Penalba, Julieta Piastro i Jaume Coll Mariné; als membres del SOC (Seminari de l'Orient Cristià) i als membres del grup TRILCAT (Grup d'Estudis de Traducció, Recepció i Literatura Catalana) per les converses inspiradores; a les persones implicades en les obres analitzades: Kostas Assimakópoulos, Evriviadis Sofós i Sergio Fernández Martínez, que m'han proporcionat molt amablement les informacions que els he demanat; i finalment a la meva mare, Elena Giralt, a la meva germana Laura i al Maiol Gispert pel suport i la paciència.

El llenguatge i l'imaginari religiosos a *La plaça del Diamant* i en les seves traduccions al castellà, al francès i al grec modern

En l'obra de Mercè Rodoreda hi ha una presència constant del llenguatge i de l'imaginari religiosos. Aquest tret és evident a *La plaça del Diamant*, especialment en els mites bíblics que emmarquen el relat i en la configuració del món que envolta els personatges: en les paraules, els costums, els objectes. Aquest llibre estudia primerament com es relacionen aquests elements entre si i com marquen el períple vital i l'elaboració dels records i de les visions de la protagonista. A continuació, emmarcant-los dins de l'estudi dels «referents culturals», però també tenint en compte el seu paper en l'estructura i en la cohesió de l'obra, s'analitza com han estat traslladats en les dues traduccions castellanes, les dues gregues i la francesa.

